

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Édition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvième ANNÉE

1 Mars 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 316

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türki-
ye için 2 1/2, Âlâ kâğıd-
lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cığaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirmi altıncı sene

1 Mart 1931

ziyalarile boğar. Gecenin bu saatide insan elin den kurtulmuş ağaçlar pervasız dallanır ve geniş rahat çitirdarlar. Güneş insanları yaşatır geceleri de ruhsuz mevcudun canlılık saatleridir. (Stefanet) bu esrarlı cümbiştten uyumuş gürültü yapmaktan korkar gibi bana sokuluyordu. O sırada bir yıldız yerinden kaydı ve ufkun insanlara uzak karanlıklarına bir ateş düştü sanki....

Stefanet:- Bu ne dir? diye kısık bir sesle sordu.

— Biruh cennete düştü hanımın dedim. İkimize bir zaman başımız yukarıda olduğumuz vaziyette kaldık. Sükûtu yine o bozdu:

— Çoban size sihirbaz derler doğru mudur?

— Hayır hanımın. Fakat burada yıldızlara çok yakın yaşadığımız için onların hayatını sizden daha iyi biliriz.

O hala yıldızlara bakıyordu. Omuzlarını örten kocukla tıpkı ilâhi bir çobana benziyordu.

— Ne güzel diye içini çekti. Ne güzel.. Ben şimdiye kadar bilmiyordum. Çobanım sen onların isimlerini bilirmisin?

— Tabii hanımın. Şu sağda parlıyan büyük yıldız, büyük (Şarlemayn)e (Sarazin) harbini kazandırdı. Tam tepemizde tutuşan şu üç yıldız... Ne güzel parlıyorlar değilmi? Onun içinde sizin göremeyeceğiniz neler var ki ben görürüm...

Sonra etrafa serpiştirilmiş düşmeğe hazır bir çok yıldızlar. Bunlar allahın cennetinden kovduğu ruhlardır hanımın.. Fakat bunların içinde en güzeli solunuzda gördüğünüz bizim yıldızımızdır. O da tıpkı bizim gibi arkadaşlarımızdan uzak kalmış çoban yıldızı.. Bizim ruhumuz.

Sonra şu bir birini kovalayan iki yıldızlık... Onlar her yedi senede bir evlenirler hanımın; her yedi senede bir gökte düğün olur. Çobanların yalnız hayatına biraz gürültü biraz can verir bu düğün.

— Nasıl çoban yıldızlar evlenir mi ?

— Tabii hanımın.... Ve ben yıldızların düğününü anlatırken onun rengini ay ışığından almış uykulu başı omuzuma yaslandı, yıldızlar kararıp gün yükselineye kadar kaldı:

Ben ruhumun ta derinliklerini saran bir buhranla, fakat daima hürmetle onun seyrediyordum. Etrafımızda yıldızlar yine esrarlı süzülüşleriyle yerlerini insanların dostu güneşe bırakmak için acele ediyorlardı. Ve ben öyle

zannettim ki bu sırada yıldızların en parlağı en esrarlısı yolunu kaybetmiş ve uyumak için omuzuma düşmüştü.

Nakili: HİKMET HAKKI

TAHLİL

KÜRKÇÜ DÜKKÂNI

Yazan : Yusuf Ziya. s. 45 — 1931 Naşiri: İkbâl kitabhanesi.

Ahlaki bozukluk üzerine, bina'en alyh cem'iyetin yarası üzerine tevcih olunmuş bir objectiftir. Çıkan resmin çirkin olması maksadın güzel olmasına mani' olmaz. Süheyla bir a'ile kızı, anası ve babası ruhanî zenginlikten anlamaz: Cemal Münir fakir fakat haluk ve yürekli bir genç; Süheyla ile aralarında muhabbet cereyanı var. Ana ve baba Adnan isminde kumarcı, serhoş fakat zengin bir genci damadlığa seçiyorlar, Adnan kayın valdesinin 5000 liralık mücevheratını Berlinde satıp yiyor ve sonra kayın pederinden de 500 lira alarak Süheylayı tatlik ediyor. Sonra Ekrem isminde bir güzel, fakat kof bir delikanlıya veriliyor; Süheyla, Nahiye müdürü olan zevceinin yanında bir köyde hamiledir, tokat yiyor, hakaret görüyor babasının evine kaçıyor. v. s. v. s. bütün bunlar hep, ahlak ve irade za'iflikleri gösteriyor. Ne mu'asekada, ne muhasede de kuvvet yok. **Roméo ve Juliette** de Shakspeare in ihya ettiği ve ancak ölümle sönen aşk ihtirakı yok. Bu şübhesiz Yusuf Ziya Beyin ateşsizliğine 'atf edilebilen bir noksan değildir. O Ba'zı İstanbul muhitinin ahlak ve irade inkırazını görmüş ve göstermiştir. Hikâyenin kahramanı **'istikbal ayağa kapamasını bilenlerindir** diyor. Bir millet için ahlakını takvie etmek ordusunu takvie etmek kadar beka şartıdır. Riyakâr, dalka'uk, vefasız, iradesiz, ideal sız, bir millet ölmüşdür ve onu **'isayi mu'cizedem bile 'acizdir** ihyadan.

TOROS

Mersin Gençler mecmu'ası

Mersinde ayda iki def'a çıkan bu mecmu'a Anadolu'da ve hatta bütün Türkiyede, münasıl neşriyyatın en ruhlusudur diye biliriz.

Hele İktisadî kısmı çok özeldir. Anlaşıyor ki bu gençlerin içinde Fransız, Alman, İngiliz dillerini bilenler ve Avrupada ciddi tahsil görmüş olanlar var. Her nushada Mersin mıntakasının ticarî, zira'î, sana'î, vaz'iyetini 'âlâkadar ve tenvir eden ciddi yazılar var. Şimdi elimdeki nusha 20 şubat 1931 tarihli ve 6—7 numaralı nushadır. **Gazımız Mersinde** adlı bir mekalesi nefisdir. Gazi bizde dalkavukluk, riyakârlık « eğik baş, lugatlı söz, süslü rü'yaiar beklemiyor » diyor. Gazimiz için en yüksek Kasideden daha mugaddi ve daha salim ve daha selâmetbahş olan bu üç dört kelimenin altına dikkat hattı çekerken çok derin bir haz duydum. Gençlerin yüreği saf bir ayna olsun ki bakanlar orada gendilerini 'aynen görsünler ve kıravatlari bir tarafa çarpılmışsa görsünler. Hiç bir nazır, içinde bir kusur manzur olduğu için aynayı kırmamıştır.

Toros edebî ve ahlâkî kısmında **İngiliz genci idealistdir!** 'unvanlı bir tedkik var. Üç meşhur İngiliz genci: **Frank Wells, Kuintin Hogg, İ. B. Carpenter** İngiliz gençliğini anlatıyorlar.

Yükselmiş milletler nasıl yükselmişler? bunu anlamak yükselmemiz için lâzımdır, « Geographique » ve « Physique » muhitin, bir milletin tekâmülünde mühim 'amil olduğunu bilmez değiliz. **Bahri Muhit** in büyük bir mürebbî olduğu müsellemdir. Fakat **terbiye** nin, beşerî ve iradî tesis ve tanzimin hissesini görmemek körlük olur.

L'Éducation des classes moyennes et dirigeantes en Angleterre adlı kitabında **Max Leclerc** bu hisseyi mükemmel göstermiştir. Bu kitab 1898 de basılmış ise de temamen yeni kalmaktadır. **La Formation sociale de l'Anglais Moderne**, kendisinden bekleneni vermemiştir.

Hulâsa: **Toros** u çıkaran gençler, yürekden tebrik ve teşci olunmaya lâyıkdırlar ve biz bütün ihlâs ve hararetimizle onları alınlarından, arkasında şu'le ve hararet yanan alınlarından operiz.

Dr. AB. Dj.

Solmayan güzellikler

در حیرتم از درد کشان کز همه عالم
داوند خبر کمرچه ز خود بی خبراند .

Derd çekenlere hayret ederim ki kendi nefslerinden bi haber oldukları halde bütün alemden haberdardırlar .

خوشت این باغ اما باغبانش حیف نتواند
کلی بر شاخسار و بلبل در آشیان بیند

Bu bağ güzeldir amma yazık ki bagbanı, dalında bir gül ve yuvasında bir bülbül göremez .

اگر عالم همه پر خار باشد ،
دل عاشق همه کز خار باشد .

Bütün cihan dikenle dolu olsa yine aşkın gönlü da'ima gülzardır.

همای کومفکن سایه شرف هرگز
بران دیار که طوطی کم از زغن باشد !

Tutinin kargadan aşağı tutulduğu dyara , Huma, şeref, sayesi düşürmesin .

گویند سنک لعل شود در مقام صبر
آری شود ولیک بخون جگر شود .

Derler ki sabr mekâmında taş yakut olur, evet olur fakat yurek kanile olur .

توکز مرای طبیعت نمی روی بیرون
کجا بکوی حقیقت کذر توانی کرد ؟

Sen ki Tabi'atın serayı haricine cıkamıyordum küyi Hakikata nereden geçe bilirsin ?

گر تو بهار آید و بر سد زدوستان
کوی ای صبا که آن همه کلهها کیا شدند .

Behar gelir ve dostları sorarsa , ey saba ruzgâr , de ki O güllerin cümelesi kuru ot oldu.

ای کل که آمدی ز زمین کو چگونه اند
آن رو جا که در نه کرد فنا شدند ؟

Ey toprakdan çıkan gül, söyle toprağın içine konan yüzler ne oldular ?

آن سروران که تاج سر خلق بوده اند
اکشون نظاره کن که همه خاک پا شدند

Khalkin baştacı olan serverler şimdi, bak cümlesi ayak turabı olmuşlardır..